

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Кам'янець-Подільського навчально-реабілітаційного центру
Хмельницької обласної ради
08.06.2023

м. Хмельницький, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 25.05.2023 групою НПМ здійснено відвідування Кам'янець-Подільського навчально-реабілітаційного центру Хмельницької обласної ради.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Кізаєва Оксана Миколаївна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Хмельницькій області (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Кам'янець-Подільський навчально-реабілітаційний центр Хмельницької обласної ради (далі – Центр, НРЦ, заклад) знаходиться за адресою: вул. Суворова, 22, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницької області, 32300.

Керівник Центру: директор Ганушкевич Інна Борисівна .

Засновником ліцею та Органом управління майном є Хмельницька обласна рада, якій заклад підзвітний при виконанні основних завдань, а межах галузевих повноважень заклад підзвітний Департаменту освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації.

Відповідно до Статуту закладу, затвердженого розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 25.01.2023 року № 19/2023-о (далі – Статут), Центр є закладом загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема зумовленими складними порушеннями розвитку, та є багатопрофільним, що поєднує кілька напрямів (профілів) діяльності: порушення слуху в поєднанні з іншими порушеннями, порушення інтелектуального розвитку в поєднанні з іншими порушеннями; тяжкі порушення опорно-рухового апарату в поєднанні з іншими порушеннями та потребують індивідуального догляду та супроводу.

Відповідно до Статуту в Центрі функціонує пансіон, діяльність якого регламентована Положенням про структурний підрозділ пансіон Кам'янець-Подільського навчально-реабілітаційного центру Хмельницької обласної ради, яке затверджено наказом Директора Центру від 04.01.2022 № 6 (далі - Положення про пансіон).

Планова наповненість Центру становить 180 осіб, на час відвідування у закладі перебувало 157 дітей, з яких 122 дитини з інвалідністю, 10 дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, 1 дитина-сирота та 1 дитина, позбавлена батьківського піклування. 26 учнів проживають в пансіоні Центру.

Штатним розписом у Центрі передбачено 139 штатні одиниці персоналу, з яких 96 - педагогічні працівники, медичного персоналу – 5,5 штатних одиниці (лікар-педіатр - 1,5 ставки, сестра медична – 3,0 ставки; медична сестра з дієтичного харчування – 1,0 ставка). Вакантними на момент відвідування були посада практичного психолога – 1 ставка, вчителя-логопеда – 0,75 ставки.

Територія закладу огорожена та доглянута, облаштовані зони для відпочинку та спортивних занять, дитячий майданчик.

В закладі для вихованців пансіону забезпечено п'ятиразове харчування, витрати на харчування на одного вихованця на день становлять 101,64 грн. Приміщення харчоблоку, робочі поверхні та посуд - чисті. Наявне щоденне та перспективне меню.

Під час відвідування група НПМ провела спілкування з 30 дітьми, які є вихованцями закладу та 8 співробітниками закладу, з метою отримання інформації про стан дотримання прав дітей в діяльності НРЦ та організації діяльності установи. Скарг на неналежне поводження, застосування жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, від вихованців не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

1. У порушення статті 17 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі – Основи законодавства), пункту 15 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII в закладі здійснюється медична практика без отримання закладом відповідної ліцензії. Так, в закладі організовано роботу медичного кабінету та персоналу (лікар-педіатр - 1,5 ставки, сестра медична – 3,0 ставки; медична сестра з дієтичного харчування – 1,0 ставка), які надають медичну допомогу та здійснюють медичне обслуговування вихованців (здійснюють контроль стану здоров'я дітей, надають невідкладну медичну допомогу, здійснюють профілактичні заходи, при необхідності організовують госпіталізацію вихованців тощо). Разом з тим, відповідно до Основ законодавства, зазначені дії складають поняття «медичної практики» та можуть здійснюватись лише за наявності відповідної ліцензії на провадження господарської діяльності.

Відповідно до наказу МОЗ від 02.04.2022 № 564 закладу було відмовлено у видачі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики в зв'язку з порушенням вимог п. 6 Ліцензійних умов та роз'яснено щодо можливості повторного звернення після усунення причин, що стали підставою для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України))

2. Наповнюваність спальних кімнат пансіону перевищує допустимі норми. Відповідно до вимог пункту 32 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України 25.09.2020 № 2205, наповнюваність спальних кімнат у пансіонах (гуртожитках) для учнів 1-4 класів – 5-6 місць, для учнів 5-11(12) класів – не більше 4 місць. Площа спальних кімнат визначається з розрахунку 6 кв.м на 1 місце.

Кількість ліжок в спальних приміщеннях закладу перевищує допустимі норми, норма 6 кв.м на одне місце не дотримується (фото 1, 2). Зокрема, в спальній кімнаті для хлопчиків площею 36 кв.м встановлено 10 ліжок, спальна кімната для дівчат площею 18 кв. м розрахована на 6 місць.

Потребують заміни/ремонту душові лійки, резинові коврики (фото 3).

Порушення права дітей на належний захист з боку держави та отримання відповідних соціальних послуг (статті 3, 4 Конвенції ООН про права дитини).

3. Під час ознайомлення з особовими справами вихованців закладу було встановлено, що частина особових справ дітей не містить повного пакету документів, наявність яких регламентована чинним законодавством. Так, відповідно до Порядку ведення особової справи дитини-сироти та дитини позбавленої батьківського піклування, затвердженого наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 18.11.2008 року № 4591 (далі – Порядок № 4591), служба у справах дітей за місцем походження дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, формує, на кожну таку дитину, особову справу (далі – особова справа). Особова справа складається з двох частин, кожна з яких формується в окрему папку. В першій частині особової справи, що передається за місцем влаштування дитини (за виключенням усиновлення), зберігаються визначені пунктом 3 зазначеного Порядку документи. Однак, в порушення вимог Порядку № 4591, особові справи дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не містять необхідних документів, зокрема: оновлених обліково-статистичних карток, індивідуальних планів соціального захисту дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування (далі – індивідуальний план) тощо. Так, в особовій справі дитини-сироти наявний індивідуальний план на період до 31.12.2020. Окрім того, наявні в особових справах дітей індивідуальні плани не містять належної інформації щодо виконання та проведену з дитиною роботу соціальним педагогом, психологом.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

4. Приміщення закладу є недостатньо пристосованими для забезпечення потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у відповідності до Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд" (далі – ДБН).

Приміщення НРЦ не обладнані засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору. Не всі вхідні групи тих будівель закладу, які облаштовані сходами, оснащені пандусами, а також попереджувальними контрастними смугами, відсутні тактильні елементи доступності, що порушує вимоги ДБН (фото 4).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Хмельницькій обласній раді, Хмельницькій обласній військовій адміністрації:

1.1. Вжити заходів щодо забезпечення належних та безпечних умов для цілодобового перебування дітей, реалізації їх конституційного права на гідні умови проживання, індивідуальний розвиток, отримання відповідного рівня освіти.

1.2. Забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування закладу.

2. Плужненському ліцею Хмельницької обласної ради:

2.1. Забезпечити:

- отримання ліцензії на провадження господарської діяльності відповідно до статті 17 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

- створення комфортних умов для проживання дітей в закладі, зокрема шляхом дотримання норм площі на одного вихованця, проведення ремонту/заміни пошкоджених душових лійок та інших меблів;

- забезпечити наявність в особових справах дітей повного пакету документів, наявність яких регламентована чинним законодавством.

- доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у приміщеннях закладу;

- усунення порушень та недоліків, про які зазначено в звіті, та вжиття заходів щодо їх недопущення в подальшому.

Додаток: фотоматеріали на 1 арк. у 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Хмельницькій області**

Оксана КІЗАЄВА

Додаток до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

